

Omezená odpovědnost: Jaderné společnosti s ručením omezeným

**Martin Sedlák, Hnutí DUHA
„Jaderná renesance v realitě“**

Ekonomické a bezpečnostní aspekty jaderné energetiky

Praha, 28. 4. 2009

Hnutí DUHA

Úvod

- **Princip**
- **Ekonomické souvislosti**
- **Právní rámec (mezinárodní smlouvy a národní legislativa)**
- **Závěr a doporučení**

Princip a důsledky omezené odpovědnosti

■ Princip:

- Provozovatelům JE je omezena odpovědnost za případnou škodu
- Stát je tak zbavuje finančního rizika při případné jaderné havárii.

■ Důsledky:

- Postižení tak nedostanou zaplaceno za škody
- Snižuje cenu jaderné elektřiny
- Obecně motivuje provozovatele k nedbalosti

Ekonomické důsledky omezené odpovědnosti

■ USA:

- **Odhad dotace určil interval mezi 0,5–30 c\$/kWh (0,34–20,23 c€/kWh). Průměrná cena elektřiny ve Spojených státech se pohybuje okolo 11 c\$/kWh (7,41 c€/kWh)**

■ Francie:

- **Náklady na výrobu jaderné elektřiny ve Francii jsou 2,5 c€/kWh. Při neomezeném pojištění by si EDF byla nucena sjednat pojistné za tržní cenu 5,0 c€/kWh**

Ekonomické důsledky omezené odpovědnosti (2)

■ Francie: odpovědnost omezena na 76 mil. SDR

Vybraný scénář	Náklad na pojištění c€/kWh	Celková cena jaderné elektřiny c€/kWh	Změna ceny %
Současný stav limitu odpovědnosti	0,0017	2,50	-
Soukromé pojištění jaderných elektráren až do výše současného mezinárodně uznaného limitu odpovědnosti (Pařížská, Bruselská úmluva)	0,0190	2,52	+0,8 %
Plná finanční odpovědnost provozovatelů jaderných elektráren ve Francii	5,00	7,50	+300 %

Škody při případné jaderné havárii a kvalifikace omezené odpovědnosti

- **Evropská agentura pro životní prostředí (EEA)**
  - **Spodní odhad následků při těžké jaderné havárii 83 miliard € (2241 mld. Kč)**
- **ExternE:**
  - **Pro čtyři scénáře havárie jaderného reaktoru - odhad nákladů škod mezi 431 miliony a 83,252 miliard eur**
  - **Škody mohou být vyšší: metoda nezahrnuje dekontaminaci + problém s vyčíslením dlouhodobých škod na životním prostředí, zdraví populace atd.**

Mezinárodní smlouvy

- Složitě propletený řetězec mezinárodních dohod a dodatkových ustanovení:

Mezinárodní smlouvy	Limitace odpovědnosti
Pařížská úmluva, 1960	<u>Nejméně</u> SDR 5 milionů a maximum až do 15 milionů SDR
Bruselská dodatková úmluva, 1963	300 milionů SDR
Pařížská úmluva, 2004	<u>Nejméně</u> 700 milionů €
Bruselská dodatková úmluva, 2004	1500 milionů €
Vídeňská úmluva, 1963	5 milionů \$ ve zlatě
Vídeňská úmluva, 1997	300 milionů SDR
Konvence o dodatečném odškodnění jaderných škod, 1997 (CSC)	Nejméně ±600 milionů SDR.

Národní legislativa: Omezená odpovědnost v ČR

- **Atomový zákon (+ Vídeňská úmluva, 1963):**
  - **Odpovědnost ČEZ za škody činí 6 mld. Kč**
  - **ČEZ se musí pojistit na 1,5 mld. Kč.**
  - **Pokud nedokáže vyplatit náhrady do výše 6 mld. Kč, zbytek pokryje stát**
- **ČEZ má JE Temelín pojištěnu na 35 mld. Kč**

Národní legislativa

■ Německo:

- **Provozovatelé ručí neomezeně celým svým majetkem za všechny škody, které případně způsobí: stejné zásady jako každý jiný viník průmyslové havárie.**
- **Preventivní krytí (individuální povinné pojištění) ve výši 2,5 mld. €.**
- **První stupeň: pojištění (256 mil. €)**
- **Zbývající 2,244 miliardy € – solidární smlouva s mateřskými společnostmi provozovatelů reaktorů.**

Národní legislativa (2)

■ Švédsko:

- Zavede navýšení odpovědnosti na min. 700 mil € (Pařížská úmluva, 2004)
- Zvažuje neomezenou odpovědnost

Pojištění jiných průmyslových nebezpečí

■ Chemický průmysl:

- „provozovatel je povinen (...) sjednat pojištění odpovědnosti za škody (...) Výše limitu pojistného (...) musí odpovídat rozsahu možných dopadů závažné havárie, které jsou uvedeny ve schváleném bezpečnostním programu nebo ve schválené bezpečnostní zprávě“
- Bezpečnostní program schvaluje krajský úřad. Povinnost mít sjednané pojištění tedy není dána libovůli provozovatele.

zákon 56/2008, § 12

Česká politická debata

- **Programové prohlášení odstupující vládní koalice:**
  - *„Bude zrušena omezená odpovědnost provozovatelů jaderných reaktorů za případné škody tak, aby platili tržní pojistné stejně jako v jiných průmyslových odvětvích.“*
- **Neuskutečněno → Poslanecká sněmovna pouze schválila zvýšení částky ze 6 na 8 mld. Kč a minimálního limitu pojištění na 2 mld. Kč (březen 2009)**

Závěr a doporučení

- **I přes navýšení by provozovatelé neplatili drtivou většinu možných škod. Navíc ČR stále neplní své závazky z Vídeňské smlouvy**
- **Šanci může přinést přijetí Pařížské úmluvy (2004) s neomezenou odpovědností provozovatele jaderných zařízení**
- **Plná finanční odpovědnost by pomohla odstranit dotace jadernému průmyslu a obnovila volný trh s elektrickou energií.**

Děkuji za pozornost

Martin Sedlák, Hnutí DUHA
martin.sedlák@hnutiduha.cz

737 128 471

www.hnutiduha.cz

www.velkavyzva.cz

Hnutí DUHA